

ХАВАР

O'ZBEKISTON POCHTA VA TELEKOMMUNIKATSIYALAR AGENTLIGI NASHRI

1992 yil martdan chiqa boshlagan

2001 yil, 26 yanvar, juma № 4 (437)

Sotuvda narxi erkin

Хорижий мамлакатлар билан почта ва телекоммуникация соҳасидаги халқаро ҳамкорлик Ўзбекистон миллий алоқа тармоғини жаҳон электр ва почта алоқаси тизими билан боғлашга қаратилган.

Республикадаги почта ва телекоммуникация корхона ва ташкилотларининг халқаро дастур ва лойиҳаларда иштирок этиши бу

имзолади. Бу эса республикадаги уяли алоқа операторларини МДХ давлатларидаги чет эл операторлари билан «роуминг» борасидаги битимлари учун асос бўлмоқда. «Ўздунробита», «Коском» қўшма корхоналари эса битимни амалга ошириб, «роуминг» келишувларига эришди.

Шунингдек, «Ўзбектелеком» АК вакиллари ҳам ҳар йили май ойида

сида телекоммуникация лойиҳалари якунланмоқда. Лойиҳа бўйича Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари маркази, Давлат алоқа инспекцияси, Урта Осиё телекоммуникациялар ўқув маркази мутахассислари учун 16 та семинар ўтказилиб, қатор тавсиявий ҳужжатлар тайёрланди ва жиҳозлар етказиб берилди.

Жорий йилда «Ўзбекистон поч-

ХАЛҚАРО ДАСТУР ВА ЛОЙИҲАЛАРДА АГЕНТЛИКНИНГ ИШТИРОКИ

мақсадни амалга ошириш учун қўйилган муҳим қадамдир.

Хозирги пайтда Ўзбекистон телекоммуникация корхоналари бир неча йирик халқаро лойиҳаларда иштирок қилмоқда.

Транс-Осиё Европа миллий сегментининг қурилиши ва уни захира қилиш ишлари республикада худудида якунланди. Айна пайтда «Ўзбектелеком» АК хорижий операторлар билан уни тўлиқлиги ишлатиш ва ишончилигини ошириш масалалари бўйича иш олиб бормоқда. Шунингдек, Тожикистон чегарасига бўлган ва Тожикистон сегментини улаш учун радио реле линиясининг қурилиши ҳам тугалланди.

Маълумки, ТАСИС дастури бўйича ТРАСЕКА транспорт ва тегишли алоқа тизимининг лойиҳаси ҳамда қурилишини амалга ошириш учун сармоядорларни кутмоқда.

Ўзбекистон Республикасида кенг қамровли ҳаракатдаги йўлдошли алоқа тизимини жорий этиш лойиҳасини амалга ошириш учун эса чет эл компаниялари ўз тақлифларини тавсия этяпти.

Халқаро дастурлар борасида эса қуйидагиларни айтиш мумкин:

«Мустақил Давлатлар Хамдўстлигини 2005 йилгача ривожлантириш дастури» – агентлик корхоналари учун муҳим халқаро дастурдир. Унда кўча ва маҳсул алоқа борасида ҳамкорлик қилиш назарда тутилган. Шу мақсадда Ўзбекистон Республикаси 1998 йили МДХ худудида халқаро роумингни амалга оширишни таъминловчи, МДХ доирасида ҳаракатдаги уяли алоқа тизимларидан фойдаланишни ривожлантириш ва ҳамкорлик борасидаги битимни

алоқа йўлдошлари халқаро ташкилоти ИНТЕЛСАТ томонидан ўтказиладиган Вашингтондаги Глобал Трафик анжуманида иштирок этмоқда. Анжуманда эса хорижий давлатлар билан халқаро телефон алоқасини ўрнатиш ва ҳисоб-китоб масалалари келишилади. Бундан ташқари «Ўзбектелеком» АК худудий халқаро ташкилотлар доирасида ҳам ҳамкорликни давом эттирмоқда.

«Ўзбектелеком» АК ва «Ўзбекистон почтаси» ДАК «ЭКО»нинг 1999-2000 йиллар иш дастури» доирасида ҳамкорлик қилишди. 1999 йилнинг декабрида «Халқаро Телеком» АК вакиллари «ЭКО» аъзолари бўлган мамлакатлар почта, телекоммуникация компаниялари бош директорларининг ТОЕ оптик талаби магистралдан самарали фойдаланиш, алоқачи мутахассисларни ўқитиш, илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, телекоммуникация жиҳозларини ҳамкорликда ишлаб чиқариш мавзуларида ўтказилган кенгашда иштирок этишди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999-йили 3-сентябрдаги 415-рақамли «Ўзбекистон Республикаси ва Европа Иттифоқи ҳамда унга аъзо давлатлар билан 1999-2005-йилларда ҳамкорлик ва шериклик борасидаги битимни амалга ошириш, шунингдек, «Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқатининг асосий ташкилий тадбирлар мажмуаси» қарори билан Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари маркази Европа алоқа меъёrlари институтига кириши ҳақидаги тадбирларни амалга ошириш назарда тутилган.

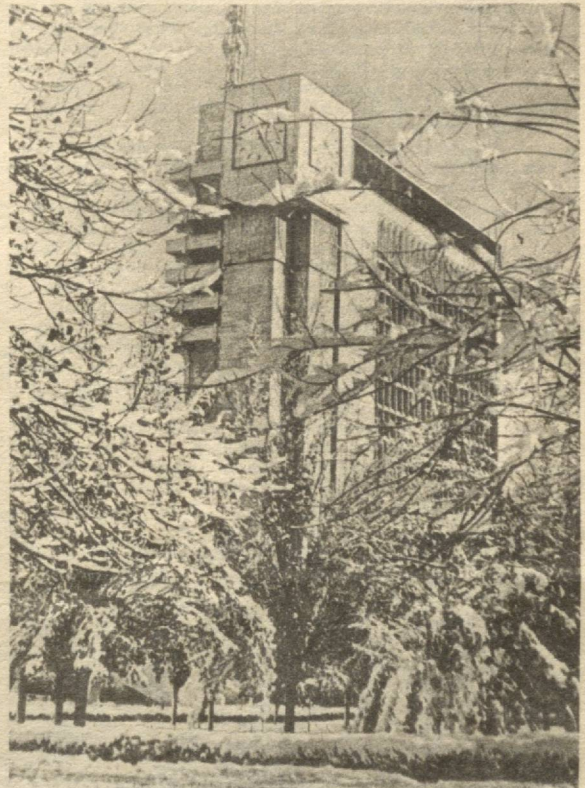
Хозирги вақтда «Ўзбекистон Республикаси билан Европа ҳамкорлик ва шериклик борасидаги битимни» мувофиқ ТАСИС дастури доира-

таси» ДАК ТАСИС дастури доирасида ўтказиладиган халқаро почта алоқасининг сифати бўйича худудий лойиҳада иштирок этиши режалаштирилмоқда.

«Ўзбекистон ва Қозоғистон Республикалари ўртасида ҳам 1998-2005-йилларга мўлжалланган иктисодий ҳамкорлик дастури» имзоланган эди. Унга асосан Халқаро рақамли каналлар очиш ва уларга ўтиш, халқаро электралоқа иттифоқи кодлари орқали бирга ҳаракатда бўлиш, почта жўнатмаларини айир-бошлаш каби тадбирлар амалга оширилди. «Ўзбектелеком» АК мажкур дастурдаги барча тадбирларни бажарди. «Ўзбекистон почтаси» ДАК Қозоғистон томони билан ҳамкорликда ўтган йили октябр ойидан бошлаб почта жўнатмаларини айир-бошлашни йўлга қўйган эди. Шунга ўхшаш дастурлар МДХнинг бошқа давлатлари билан ҳам амалга оширилмоқда. Халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик доирасида қатор дастур ва режалар асосида иш олиб борилаётир.

Ўзбекистон Республикасининг «Телекоммуникациялар ҳақида», «Почта алоқаси ҳақида»ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 28 июлдаги қарорига асосан Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлигига берилган ваколати бўйича агентлик халқаро ҳамкорликларни амалга оширади ва давлат манфаатларини турли халқаро худудий ташкилотларда, лойиҳаларда ва анжуманларда ҳимоя қилади.

Хуршид КАРИМОВ,
Агентлик халқаро алоқаларни мувофиқлаштириш бўлими бошлиғи

Тошкентда қор.

ЎРИНЛИ ТАКЛИФ

«Хабар» газетасининг 2001 йил, 12 январ сониди эълон қилинган Ш. Парпиевнинг «Телефонни ўчиришдан олдин огоҳлантириш шартми?» номли мақоласида кўтарилган муаммо хозирги бозор иқтисодиёти шароитида ўта жиддий масала деб ўйлайман.

Вазирлар Маҳкамасининг қатор қарорларида соҳа меъёрий ҳужжатларининг мониторингини ўтказиш масаласи кўтарилмоқда. Бу масала хозирги кунда ўта долзарб бўлгани учун агентликнинг кўпгина буйруқларида ҳам ақс этмоқда.

Юқориди мақолада билдирилган таклиф ва мулоҳазалар қуруқ гап бўлиб қолмасдан, атрофлича ўрганилса ва мутасаддилар томонидан керакли чора-тадбирлар қўрилса мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Менимча, жойлардан билдирилган фикр-мулоҳазаларга етарли даражада эътибор бериш алоқа соҳасининг замона талабига мос ривожланиб боришига ёрдамлашади.

Раъно НУРУЛЛАЕВА,
кекса алоқачи,
Тошкент шахри

ОЛАМДА НИМА ГАП?

• ЯНГИЛИКЛАР • ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР

• **Матбуотда** «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллигини нишонлашга тайёргарлик қўриш ва уни ўтказиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори эълон қилинди.

• Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида Оила, оналик ва болаликни яхши-

ий муҳофаза қилиш мажмуининг йиғилиши бўлиб ўтди.

• Самарқандда Махмудхўжа Бехбудийнинг 125 йиллик юбилейи нишонланди.

• Москвада Беларусь маданияти кўнлари якунланди.

• Танзания, Кения ҳамда Уганда президенти Шарқий Африка ҳамжамиятига асос солинганини расман эълон қилди.

• Греция мудофаа вазири Акис Цоҳадзопулос мамлакатнинг Косоводаги халқаро тинчликпарвар кучлари сафидаги ҳарбийлари сони қисқаришини маълум қилди.

• Афғонистонда узоқ йиллардан буён давом этаётган уруш ҳамда қурғоқчилик туфайли қўшни давлатларга қўниб кетаётган фуқаролар сони тобора кўпаймоқда. Жумладан, ўтган йилнинг кузида афғонистонлик юз минг киши Покистонга келиб ўрнашди.

ФЙДАЛИ УЧРАШУВ

Тошкент электротехника алоқа институтида Юнусобод тумани профилактика бўлими инспектори, милиция лейтенанти Сирожиддин Равшанов билан «Жиноятчиликнинг олдини олиш» мавзусида учрашув бўлиб ўтди. Йиғилишни институтнинг Маънавий-маърифий ишлари бўйича биринчи проректори ва-

зифасини бажарувчи С. Абдуллаева олиб борди.

Милиция лейтенанти С. Равшанов йиғилганларга туманда жиноятчиликнинг олдини олиш борасида қўрилайётган чора-тадбирлар тўғрисида сўзлади ва талабаларни қизиқтирган саволларга атрафлича жавоб берди.

Учрашув талабалар учун ҳар томонлама фойдали бўлди.

Ф. АСОМХЎЖАЕВ,
Тошкент электротехника алоқа институти ходими

Давлат алоқа инспекцияси давлат органи сифатида Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил, 16 январдаги 13-сонли қарори ва Алоқа вазирлигининг буйруғи асосида 1991 йилнинг 1 февралда ташкил этилган. Янги ташкилотнинг фаолияти почта ва телекоммуникация соҳасидаги носозликлар, камчиликлар, сифат кўрсаткичлари ҳамда уларнинг стандартлар буйича истемол-

лар Маҳкамасининг 175-сонли қарори билан «Алоқа ва транспорт соҳасида лицензиялаш нозоми»нинг қабул қилиниши соҳанинг ривожланишига яна бир туртки бўлди.

Демократик жамият сари босқичма-босқич одимлаётган мамлакатимиз ана шу жамиятнинг асосий тамойили ва асоси бўлмиш матбуот эркинлигини таъминлаш учун 1997 йилнинг 26 декабрида «Оммавий ахбо-

тини Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва фармойишлари, Бунтунжаҳон почта уюшмаси Конвенцияси ва Битимига, Электрон алоқа Халқаро Уюшмаси тавсиялари ва бошқа норматив ҳужжатларга амал қилган ҳолда иш олиб боради. Давлат алоқа инспекцияси ўзига юкланган вази-

нишга тўғри келади. Бугун Давлат алоқа инспекцияси номи тилга олинганда, бу ерда инспекция ташкил этилгандан бери телекоммуникация соҳасида самарали меҳнат қилиб келатган Ж. Муратова, М. Тоипова, Г. Полубиченко, Л. Чуб, А. Атамуродов, Р. Таваккалов, М. Ражапов, Қ. Исмоилов, Ю. Жовунов, М. Мамажоновлар, почта соҳасида А. Ҳайитов, Т.

ДАВЛАТ АЛОҚА ИНСПЕКЦИЯСИ ҲАМДА ҲАМДА

чилар талабига жавоб беришни назорат қилишдан иборат бўлди. Республикаимиз мустақилликка эришгач, алоқа соҳасида ҳам янги қонуний ва меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. Жумладан, 1992 йилнинг 13 январида «Алоқа тўғрисида»-ги, 1993 йилнинг 6 майда «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»-ги, 2 сентябрда «Давлат статистикаси тўғрисида»-ги, 28 декабрда «Метрология тўғрисида»-ги ва «Маҳсулот ва хизматларни сертификатлаш тўғрисида»-ги ҳамда 1994 йил, 6 майда «Фуқаролар муурожаатлари тўғрисида»-ги бир қатор қонунлар қабул қилинди. Шундай қилиб, алоқа соҳасида ҳам истиқболли янгиланишлар даври бошланди. 1996 йилнинг 26 апрелида келиб «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»-ги қонун қабул қилинди. Ўзбекистон Республикаси Вазир-

рот воситалари тўғрисида»-ги қонунни қабул қилди. Бу жараён эса жамиятни информация билан таъминлаш борасида бир қатор қонуний ва меъёрий ҳужжатлар қабул қилинишига сабаб бўлди, яъни лицензиялаш, маҳсулот ва хизмат турларини сертификатлаш, чет эл техника воситалари олиб келиниши тартибларининг тасдиқланиши билан алоқа соҳасида етарли қонуний асослар яратилди. Буларнинг барчаси Давлат алоқа инспекцияси фаолиятида кескин ўзгаришлар ясашга олиб келди. Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил, 10 июлдаги 293-сонли қарори билан Ўзбекистон Республикасида почта ва телекоммуникациялар ҳўжалик юритувчи субъектлари фаолияти устидан давлат назоратини ўрнатиш буйича Давлат алоқа инспекцияси тўғрисида янги низоми тасдиқланди. Мазкур Низомига кўра Давлат алоқа инспекцияси ўз фаоли-

фаларга мувофиқ республикамиздаги почта ва телекоммуникация тармоқлари фаолиятини лицензиясиз амалга ошираётган субъектларни аниқлайди. Шунингдек, қонуний шартларнинг бажарилишини белгиланган тартибда текшириб, радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмаларнинг лойиҳалаштирилиши ва қурилиши ҳамда улардан фойдаланишда давлат, тармоқ стандартлари, амалдаги нормалар, қоидалар бажарилиши устидан назоратни амалга оширади. Бундан ташқари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ариза ва шикоятлари амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ кўриб чиқилапти. Давлат органи томонидан тартибга солинадиган почта ва телекоммуникациялар хизматлари тарифларининг амалда жорий этилиши текширилмоқда. Албатта, текширувларни барча ҳук кўравермайди, баъзида ҳақиқатни аниқлайман деб бировларга ёмон кўри-

Хожибоев, О. Мамажонов, Х. Ҳамдамова, Ф. Рўзметовлар ва ҳисоби М. Мусаевлар каби ҳаммасларимни фахр билан тилга олам.

Бир пайтнинг ўзиде янги йил, янги аср, янги минг йилликни кутиб олдик. Мана, асрлар ва минг йилликлар алмашди, инсоният янги даврга қадам қўйди, биз эса ана шундай тарихий лаҳзаларнинг гувоҳи бўлдик. Бу Яратганнинг улғунини. Шундай бир қувончли лаҳзаларда ана битта байрам – Давлат алоқа инспекциясининг ўн ёшга тўлганлигини нишонлаш арафасида турибмиз. Ушбу унутилмас дамларда мен барча ҳамкасбларимни байрамлари билан табриклаб, уларнинг масъулиятли ишларида омадлар тилайман.

Аширбой РЎЗМЕТОВ,
Тошкент вилояти Давлат алоқа инспекцияси катта инспектори

Алоқа матбуот кўзгусида

Соғлиқ учун хавфлими?

Жамоат ҳолиларига ўрна тилган телефонлар киши соғлиги учун хавфлидир. Жанубий Кореядаги телефон қурилмаларини текшириш комиссияси шундай хулосага келди. Улар катта дўконлар, меҳмонхоналар, кинотеатрлар ва Сеул шаҳри касалхоналаридаги телефонларни текширишдан ўтказишди. Маълум бўлишича, гўшақ ичида микроорганизмлар мавжуд бўлиб, улар зотилжам ва ошқозон касалликларини келтириб чиқараркан.

Текшириб кўрилган ҳар 50 та телефондан саккизтагина зарарсиз бўлиб чиққан. Ваҳоланки, Жанубий Кореяда 1988 йилдан бошлаб ҳар ўн кундан телефон қурилмалари дезинфекция қилинади.

А. АЛИЕВ тайёрлади

«ЎЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ» ДАВЛАТ АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИ АКЦИЯДОРЛАРИНИНГ НАБАЪАТДАН ТАШҚАРИ УМУМИЙ ЙИГИЛИШИ 2001 ЙИЛ 20 ФЕВРАЛ, СОАТ 10.00 ДА БЎЛИБ ҲАМДА.

ЙИГИЛИШ ҚАТНАШЧИЛАРИ СОАТ 9.00 ДАН 10.00 ГАЧА РЎЙХАТГА ОЛИНАДИ.

КҮН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикасининг «Почта алоқаси тўғрисида»-ги Қонунини амалга оширишнинг бориши ҳақида.

2. Почта алоқаси соҳаси тизимини такомиллаштириш ҳақида.

Кун тартиби буйича тақлифларни қуйидаги манзилга юборишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, А. Толстой кўчаси, 1-уй.

Муурожаат учун телефон: 133-57-47.

КУЗАТУВ КЕНГАШИ

1961 йилдан бери алоқа соҳасида ишлаб келатган, ҳозирда линия аппарати чеҳи бошлиғи Виталий Ильич АЮПОВнинг Термиз шаҳарлараро электралоқа хизматининг сифатли бўлишида хизматлари катта бўлмоқда.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ суратга олган

ЭЪЛОН!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 30.06.2000 йилдаги 253-сонли «Ўзбектелеком» акциядорлик компанияси фаолиятини ташкил этиш ҳақидаги қарори, Давлат Мулк Кўмитасининг 21 ноябр, 2000 йилдаги 181к-ПО сонли буйруғи асосида «Шаҳарлараро алоқа ва телевидение худудий ишлаб чиқариш бирлашмаси» (ТПО) «Шаҳарлараро алоқа корхонаси» очик турдаги акциядорлик жамиятига айлантирилди. Акциядорлик жамияти Мирзо Улугбек туман ҳокимининг 19.01.2001 йил, 99-сон қарори билан рўйхатдан ўтди.

Юқорида айтиб ўтилган 181к-ПО сонли буйруқ асосида акциядорлик жамияти манзили қуйидагича ўзгартирилди: Тошкент шаҳар, 700000, А. Толстой кўчаси, 23 уй.

Акциядорлик жамиятининг қисқартирилган номи йўқ. Хатларда, муурожаатномаларда акциядорлик жамиятининг тўлиқ номидан фойдаланишингизни сўраймиз.

«Шаҳарлараро алоқа корхонаси» акциядорлик жамияти

2001 йил – «Оналар ва болалар йили»

АЁЛ ТОЛЕИ КУЛСИН

«Аёллари юзида табассуми аримаган юрт равнақиға шубҳа бўлмайди» дейди донишмандлар. Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида ҳўкуматимиз амалга ошираётган ибратли ишлар ва фидойилик билан қилинаётган саъй-ҳаракатлар замирида ҳам оналарга ғамхўрлик, келажакимиз бўлган фарзандлар камоли, саодати учун Ватан ва миллат олдидеги масъулият яққол намоён бўлмоқда.

Жорий йилнинг «Оналар ва болалар йили» деб номланиши биз аёллар турмушига фаровонлик бахш этиши билан бирга келажак авлодни тарбиялашда катта масъулият ҳам юклайди.

Ҳўш, оналар янги асрнинг деббосаси – 2001 йилдан нималарни умид қилишмоқда? Алоқчи ҳамкасбларимизнинг бу борадаги фикрлари билан танишинг.

М. ГАРАН, «Тошкент Телеком» акциядорлик жамияти, Оққўрғон филиали назорат буйича йўриқчиси:

– Аёлларга ғамхўрлик қилиш давлат сиёсати даража-си кўтарилибдими, демак «Оналар ва болалар йили»-да фарзандларини оқ ювиб, оқ тараб, тўғри тарбия қилишлари учун оналарга янада кенг-роқ имкониятлар яратилади, албатта!

Ш. МИРЗАКУЛОВА, «Тошкент Телеком» акциядорлик жамияти маҳаллий телефон алоқалари бўлими бошлиғи:

– Президентимиз 2001 йилни «Оналар ва болалар йили» деб эълон қилаётганида шундай деди: «Ўз онаси, ўғил-қизларининг камоли, бахт-саодати учун меҳнат қилиш, уларни ҳимоялаш, ўйламанки, ҳар бир эркак зотининг асосий ва энг муқаддас бурчидир». Мен юртбошимизнинг ушбу сўзларини ота, ака-ука, хуллас, ўзини мард билган ҳар бир ҳақиқий эркак киши кўнглига жо қилишини ва уни амалда исботлашини истардим...

Д. АБДУРАҲМОНОВА, «Тошкент Телеком» АЖ Пскент филиали

ли техник ҳисобчиси:

– Менимча, бу йил болалар учун бериладиган нафақа пули оила даромадидаги ҳар қандай чекланишларсиз тайинланиши керак. Ахир бу боланинг пули-ку! Қолаверса, нарх-наво масаласи ҳаммага маълум. Ўйламанки, бу мулоҳазаларим атрофлича ўрганилар...

Р. ТЎХТАМУРОВОДА, «Тошкент Телеком» акциядорлик жамияти ҳодимлар ишлари буйича бош мутахассис:

– Эркак кўча одами, аёл уйники дейдилар. Лекин қанийди, эркаклар ҳам оила эҳтиёжи учун ҳаммаша елиб югурсалар, рўзгор ташвишларини елкаларига опсалар. Шунда биз болаларимизнинг ҳар бир хатти-ҳаракатидан хабардор бўлиб, тўғри йўлга солиб, уларнинг тарбияси ва рўзгор ишлари билан хотиржамгина шуғулланардик. Ана ўшанда жамиятимизда тарбияси издан чиққан, қинғир ишларни касб қилган кўча безори, нопок, диёнатсиз фарзандлар пайдо бўлмасмиди?

Вазира ТОҶИБОЕВА ёзиб олди

ЯНГИ ПОЧТА -МАРКАЛАРИ

«Ўзбекистон маркаси» акционерлик жамияти Ўзбекистон Республикаси герби тасвири туширилган стандарт 5 ва 60 сўмлик янги почта маркаларини муомалага чиқарди.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

«Андижон Телеком» акциядорлик жамияти жамоаси бош директор ўринбосари **Юлдузхон ЭҒАМБЕРДИЕВ**ни туғилган кун билан самимий муоракбод этади. Унга узок умр, сийхат-саломатлик ва оилавий бахт тилайди.

«Фаргона Телеком» акциядорлик жамияти Тошлоқ филиали жамоаси корхона ҳодими **Максудали БОЛТАБЕК**ни таваллуд топган кун билан чин юракдан табриқлайди. Унга сийхат-саломатлик, узок умр, оилавий хотиржамлик, алоқа соҳасидаги ишларида муваффақиятлар тилаб қолади.

Тошкентдаги малакали мутахассис простатит, аденума, импотенция, гипертония, атеросклероз, дистония, инфаркт, инсульт каби касалликларни кафолатли даволайди.

Муурожаат учун телефон: 45-34-56.

Биз учун қадрдон бўлиб қолган XX аср тарихга айланди. Утган аср фан ва техника тараққийнинг ижтимоий-сиёсий воқеалар силсиласи, турли халқлар ва миллатлар тарихида тугган ўрни бекибдир. Турли соҳаларда ўта зиддият ва кескин намоён бўлган таъсирларни алоҳида-алоҳида ва яхлит ҳолда, батафсил ўрганиш, чуқур таҳлил этиш, улардан кишилик жамиятининг истиқболга оид тегишли хулосалар чиқариш муҳимдир. Биз имконият доирасида XX асрнинг фан ва техника тараққийида тугган ўрни ҳақида қисқача тўхталмоқчимиз.

XX асрда чироқ ва фонуслар электрга, тупроқли ва тош йўллар асфальт йўлларга, отуловлар эса автомобилларга алмашди. Улкан ишлаб чиқариш корхоналари, электростанциялар, электр узатиш линиялари, темир йўл тармоқлари мамлакатлар иқтисодий қудратининг рамзига айланди. Худуднинг қўлами ва аҳолисининг нуфузига кўра мамлакатларга қиёслас бўладиган улкан шаҳарлар қад ростлади.

Худди шу асрнинг бошларига келиб бироз илгарироқ кашф қилинган радио ва телефон жамиятда муҳим бир ўринга чиқди.

Афсона ва дostonлардаги «ойнаи жаҳон»-телевидение ҳаётий ҳақиқатга айланди. Қисқаси, инсоннинг кўп орзулари ва қутилмаган янгиликлар дунё юзини кўрди.

XX асрда квант механикаси, атом ва ядро физикаси соҳаларида мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришилди. Модаларнинг молекулалари, атомлари, ядроларининг сиру

синоати тадқиқ этилди ва аниқланди. Шу тариқа фавқуллода катта энергия ажратиб олиш ундан фойдаланиш усуллари кашф этилди. Энг даҳшатли қуроллар – атом ва ядро бомбаларининг яратилишига олиб келган бу кашфиётлар инсоннинг табиат билан муносабатидаги жисмоний салоҳиятини бе-

қараб йўналган ва муайян битта тўлқин узунлигидаги нурулини манбалари – лазерларнинг кашф қилиниши ва ривож техника тараққийида янги даврни бошлаб берди. Боз устига соч толасидек оптик толарларнинг, жуда катта ҳажмдаги ахборот ва маълумотларни ёзиб олиш ва сақлаш имконини бе-

бўлган кимёвий элементлар сони 107 тага етди, кимё саноати 50 мингдан ортиқ турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқармоқда.

Одамнинг юрак, жигар, буйрак каби аъзоларини алмаштиришга оид оламшумул натижаларга эришилди, ирсий хусусиятларни тадқиқ этиш ва бошқаришга уриниш йўлида илк қадамлар қўйилди.

Физика, кимё, кибернетика фанларининг юқорида санаб ўтилган ютуқларидан фойдаланиш туфайли табиийёт соҳасида улкан ўзгаришлар бўлди.

Жадал суръатли тараққийнинг диалектикаси (табиати) шундайки, у бир қатор муаммоларнинг юзга келиши, салбий оқибатлар, ҳатто зиддият, таҳликали жараёнлар билан бирга кечади. Бу хил муаммолар ва салбий оқибатлар инсоният ҳаётининг турли соҳаларида – иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий ҳақбаларда инсон ва табиат орасидаги муносабатларнинг таранглашувида ва маънавий қадриятлар билан боғлиқ бир қатор долзарб масалаларнинг юзга келишида ҳам ўзини бот-бот намоён этиб турди.

XX аср фан ва техника тараққийида, инсоннинг жисмоний ва тафаккур салоҳиятини ошириш, унинг ўз кучи ва қудратига ишончини тоблаш йўлида мисли кўрилмаган улкан босқич бўлди.

Неъматулла ЮНУСОВ,
Тошкент электротехника
алоқа институти доценти,
физика-математика
фанлари номзоди

XX АСР МУЪЖИЗАЛАРИ

қиёс даражада оширди.

XX аср инсоният тарихига Ернинг тортиш кучини енгиб, кoinотга парвоз қилиш ҳақидаги орзуси амалга ошган аср бўлиб ҳам қиради.

Одамзоднинг (Юрий Гагарин) коинотга парвоз қилиши, 1967 йилнинг августда эса америкалик астронавт Армстронгнинг ойга қадам қўйгани инсон ақлзаковатининг мислсиз имкониятларини намоён қилди. Уша воқеалардан атига 30 йилдан сал ортиқ вақт ўтгач, космик аппарат ва станцияларнинг парвози, уларда турли мамлакатлар вакиллари иштирок этиши оддий бир воқеа бўлиб қолди.

Кибернетика энг мураккаб вазифаларни бажаришга қодир бошқарилувчи машиналарнинг кашфиёти ҳамдир. Аввалги лампали, сўнгра аср ўрталарига келиб транзистор электроникасининг ва ниҳоят 60-йиллардан бошлаб интеграл микросхема-ларнинг яратилиши ва ривожланиши кишилар турмуш тарзини тубдан ўзгартириб юборди.

50-йилларда когерент ва монокроматик, яъни жуда кичик бурчак остида бир томонга

рувчи оптик хотира қурилмасининг яратилиши, ахборотни ишлаш тизимлари, хусусан, телекоммуникациялар соҳасида шундай марраларга эришдики, бугун биз уйимизда ўтириб узоқ Австралия қитъасининг Сидней шаҳрида ўтган Олимпия ўйинларини бутун жозибаси ва рангбаранглиги билан томоша қилиш имконига эга бўлдик. Интернет тармоғи орқали дунёнинг у ёки бу мамлақати кутубхонасидаги китоблар ёки қўлёзмалар билан танишишимиз, шу мамлақатдаги иқтисодий ёки илмий ҳамкоримиз билан мулоқотда бўлишимиз мумкин.

XX асрда кимё, генетика ва медицина каби фанларда ҳам улкан муваффақиятларга эришилди.

Табиатдаги турли-туман моддаларнинг таркиби, тузилиши, хоссалари ва ўзгаришларини, шунингдек, бу ўзгаришлар жараёнида содир бўладиган ҳодисаларни тадқиқ этиш, янги кимёвий элементларни кашф қилиш йўлидаги изланишлар турли хил саноат ашёларининг яратилишига олиб келди. Бугунги кунга келиб бизга маълум

АБУ АЛИ ИБН СИНО

"ЗАФАРНОМА"

Тарихий манбаларда қайд этилишича, «Зафарнома» аслида подшо Анушервонидан олган учун унинг вазири Бузургмехр томонидан битилган ҳикматлар мажмуасидир. Абу Али ибн Сино Нух ибн Мансур кўрсатмаси билан уни милодий 997 йилда қадимда қўлланган паҳлавий тилидан форсийга ўлган. Бу рисола асрлар мобайнида ибн Сино асарлари қаторида авайлаб-асраб келинган.

Бузургмехр шундай нақл қилади:

– Мен устозимдан сўрадим ва у жавоб қайтарди. Ундан сўрадим:

– Эй устоз, Худодан нима тиласам, барча яхшиликларни сўраган бўламан?

Деди:

– Уч нарса: соғлиқ, хотир-жамлик ва бойлик.

Дедим:

– Ишларимни кимга ишониб топширай?

Деди:

– Хар томонлама муносиб бўлган кишига.

Дедим:

– Кимдан эҳтиёт бўлай?

Деди:

– Ҳасад қиладиган дўстан.

Дедим:

– Агар нолойиқ дўст пайдо бўлса, ундан қандай ажрамоқ керак.

Деди:

– Уч йўл билан, яъни кўргани хузурига кам бориш, ҳол-аҳвол сўрамаслик ва ундан ёрдам кутмаслик билан.

Дедим:

– Ишлар саъй-ҳаракатга боғлиқми ёки тақдир азалга?

Деди:

– Саъй-ҳаракат тақдирга сабаб бўлади.

Дедим:

– Ёшлардаги қайси фазилат яхшироқ кексалардаги не хислат авло?

Деди:

– Ёшлардаги шарм-ҳаё ва шижоат, кексалардаги доноли-

гу вазминлик.
Дедим:

– Кимлардан эҳтиёт бўлай?

Деди:

– Риёкор хушомадгўй ва хасисдан.

Дедим:

– Саҳий ким?

Деди:

– Ўз саховатидан мамнун киши.

Дедим:

– Одамлар ҳамиша қидирадиган, аммо ҳеч ким тўлиқ тополмайдиган нарса нима?

Деди:

– Уч нарса: саломатлик, шодлик ва содиқ дўст.

Дедим:

– Яхшилик яхшими ёки ёмонликдан узоқ бўлишим?

Деди:

– Ёмонликдан узоқ бўлиш барча яхшиликларнинг ибтидосидир.

Дедим:

– Аёб саналадиган бирор фазилат борми?

Деди:

– Миннатли саховат.

Дедим:

– Қайси хислат илмни юксалтиради?

Деди:

– Турғилик!

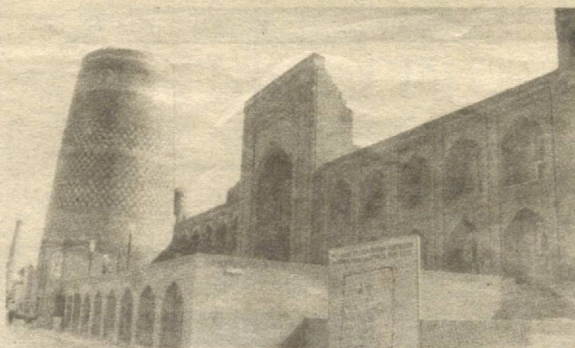
Дедим:

– Мардликдан далолат берувчи нарса нима?

Деди:

– Имкон борича авф этиш.

Н. МУҲАММАДИЕВ
таржимаси

Хива. Калта Минор ва Муҳаммад Аминхон мадрасаси.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ суратга олган

Бу – қизиқ!

ЯВАДА ОЛИЙЗОДАЛАР ТҶИИ

Жаннатмакон гўша ва ороллар ўлкаси ҳисобланган Индонезияда шох ёки олийзодалар тўйи қандай ўтказилиши биласизми?

Гўзал Ява оролларининг оксуяклар хонадонларида ҳалигача сақланиб қолган аънавий тўй маросимлари ўзида кўхна қадриятларни мужассамлаштирган. Бунга кўра, аввал қувётўра келинга 99 грамм микдорда олтин ёмбиси (қуйма олтин), зийнатланган Курьони Карим китоби ва дуолар мажмуасини тортиқ этади. Бу исломга эътиқод қўйган яваликларнинг Оллоҳга бўлган меҳр-муҳаббатлари рамзидир. Шу боис тўй маросимининг муқаддимаси диний одат билан узвий боғлиқдир. Ушбу расм-русумдан кейингина яваликларнинг миллий

музыкаси янграйди ва никоҳланганлар бир-бирига бетеля даҳратининг япроқларини сочади-лар.

Бу шоҳона маросимдан сўнг қувёв викорла юриб боради-да, оёғи билан товۇқ туҳумини босади. Келинчак эса шу заҳоти қувёвнинг ифлос бўлган оёғини тоғорада ювиши лозим. Яваликлар таъбири билан айтганда, мазкур одат икки қалб ривожининг бир-бирига боғлиқлиги ва садоқати рамзидан далолат беради.

Яна қизиги шундаки, ёш келин-қувёв уй ичида тиз чўкканларича, ёру-биродарларидан кечирим сўрашади. Ва ниҳоят келин ҳамда қувёв бир-бирининг қўлидан таом ейиш билан тўй маросими ўз ниҳоясига етади.

Ўзбекистон почта ва телекоммуникация агентлиги жамоаси Информацион хавфсизлиқни таъминлаш бўлими бошлиғи Урин-босари Нигматхон Шораҳмедовга онаси
Умринсо ая ШОРАҲМЕДОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изхор эта-
ди.

МУАССИС:
Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги

Бош муҳаррир:
Шодмон
ОТАБЕК

ТАҲРИР ХАЙЪАТИ:

Шомансур ОБИДХУҲАЕВ
Шухрат ЖАББОР
Анатолий КУДИНОВ
Иззат АҲМЕДОВ
(Бош муҳаррир
ўринбосари)
Мирпўлат МИРЗО
Рустам ҚОСИМОВ
Қуролбой ТЎЛЕБОВ
Ёқубжон ХУҲАМБЕРДИ

ЖАМОАТЧИЛИК
КЕНГАШИ:

Саидмахмуд АКБАРОВ
Шохрух АКБАРОВ
Ортиқбой АБДУЛЛАЕВ
Меҳмонкул
ИСЛОМҚУЛОВ
Тўлқин
ЛУТФУЛЛАЕВ
Бобохон ШАРИФ

МАНЗИЛИМИЗ: 700000,
Тошкент-35, А. Толстой
кўчаси, 1.

ТЕЛЕФОНИМИЗ:
136-36-42, 136-35-29,
144-29-09.

Факс: 136-36-42.
ИНДЕКС: 64600
ЖУМА КУНЛАРИ
ЧИҚАДИ

Тахририятга келган қўлёзмалар (2 ораликда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар зиммасидадир.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00011 рақам билан рўйхатга олинган.

Буюртма № Г-2039.
9441 нусхада чоп этилди.

Офсет усулида босилди.

Бичими А-3, ҳажми 1 босма табок.

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ БОСМАХОНАСИ.

Манзили:
Тошкент шаҳри,
«Буюк Турон» кўчаси,
41-уй.

Босишга топширилди — 19.00

Босишга топшириш вақти — 18.00